

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2022/2023
Etap rejonowy – 12 grudnia 2022 r.
Temat: „Tyle wiemy o sobie, ile nas sprawdzono”**

1. Przed rozpoczęciem sprawdzania nauczyciele zakreślają na zielono wszystkie uczniowskie skreślenia oraz nadpisania i zapisują na dole strony ich liczbę.
2. Zadania oceniamy zgodnie ze schematem punktowania. Przy każdym wpisujemy **czerwonym** długopisem przyznaną liczbę punktów. Potem sumę punktów nanosimy na pierwszą stronę testu. Jeśli w schemacie punktowania wskazano kryteria, do tabelki pod zadaniem wpisujemy przyznane punkty cząstkowe (np. 1, 1, 1, 0).
3. Punkty przyznajemy za odpowiedź **konkretną, poprawną**, wynikającą z lektury oraz z obserwacji świata. W schemacie punktowania podano **tylko przykładowe** odpowiedzi i wskazano zasady ich zaliczania.
4. Uwaga! Przy ocenie krótszych i dłuższych wypowiedzi stosowane są następujące kryteria poprawności stylistycznej i językowej: stylistyczna, frazeologiczna, leksykalna, gramatyczna (fleksyjna i słowotwórcza), składniowa, interpunkcyjna, ortograficzna (zob. *Encyklopedia języka polskiego* pod redakcją Stanisława Urbańczyka i Mariana Kucali, wydanie trzecie poprawione i uzupełnione, Wrocław-Warszawa-Kraków, Ossolineum, 1999, s. 36-38 i 381-382). **Powtórzoną kilkakrotnie w tym samym zadaniu niepoprawną konstrukcją językową lub pomyłką w zapisie czy interpunkcji (takie samo zdanie) traktujemy jako jeden błąd.**
5. Na marginesie zaznaczamy tylko te błędy, które w danym zadaniu podlegają ocenie. Oznaczenia błędów:
 - **jęz.** – błąd językowy (fleksyjny, składniowy, frazeologiczny, słowotwórczy, leksykalny, stylistyczny, powtórzenie...),
 - **ort.** – błąd ortograficzny,
 - **int.** – błąd interpunkcyjny.
6. Podczas realizacji zadań na wszystkich etapach konkursu **obowiązuje pisownia imion i nazwisk autorów oraz tytułów tekstów podana w wykazie literatury**. Błędy w ich zapisie traktowane są jako błędy ortograficzne. Błędy w odmianie / brak odmiany imienia i nazwiska autora jako błędy językowe.
7. **Jeśli w zadaniach 9. i 10. odpowiedź będzie krótsza niż wymagana liczba słów, punkty przyznajemy tylko za realizację tematu.**
8. **Jeśli w zadaniach 9. i 10. uczeń napisze pracę na inny temat, w innej formie lub nie odwoła się do literatury konkursowej, otrzymuje za całe zadanie 0 punktów.**
9. Przy ocenie prac nie uwzględnia się zaświadczeń o dysleksji, dysgrafii, dysortografii.

Schemat punktowania			
zadanie	przykładowa odpowiedź	punktacja	zasady przydzielania punktów
1.	Np. Ludwika Wawrzyńska to nauczycielka i wychowawczyni świetlicy; 8 lutego 1955	0-2	2 pkt. przyznaje się za podanie <u>trzech</u> konkretnych informacji; 1 pkt – za podanie <u>dwóch</u>

	roku w baraku, w którym mieszkała, wybuchł pożar; Dom był przy ul. Włociańskiej 52 w Warszawie; W jednym z zamkniętych mieszkań znajdowało się czworo dzieci; Ludwika rozbiła zamknięte drzwi siekierą i uratowała dzieci; Kiedy wróciła ratować dobytek, zawalił się strop; Kobieta doznała tak poważnych poparzeń, że wkrótce zmarła w szpitalu; Jej grób znajduje się na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach...		konkretnych informacji.
2.	Np. Człowiek nie może niczego pewnego powiedzieć o sobie. Dopiero różne życiowe zdarzenia weryfikują nasze wyobrażenia, nasze przekonania o nas samych. W chwili próby, realnego zagrożenia ujawniają się nasze prawdziwe cechy, często gdzieś głęboko skrywane, np. można się przekonać, czy rzeczywiście jesteśmy odważni...	0-1	1 pkt przyznaje się za poprawne wyjaśnienie refleksji w dwóch-trzech zdaniach. <i>Uwaga! Wypowiedź w jednym zdaniu oceniana jest na 0 pkt.</i>
3.	Np. Mały Książę – opuszcza swoją planetę, Różę i odbywa podróż po siedmiu planetach (pełnia), by poznać, czym są przyjaźń i miłość... <u>przyczyna</u> : wyrusza, bo nie rozumie swojej Róży, czuje się przez wykorzystywany... <u> finał</u> : poznaje lotnika, Lisa, uczy się przyjaźni i miłości, wraca do swego domu, rozumiejąc, że jest odpowiedzialny za to, co oswoił... Colin Craven – opuszcza swój pokój, daje się namówić Mary, by wyjść do ogrodu, by zacząć żyć, bawić się, przestać się użalać nad sobą... <u>przyczyna</u> : jest nieznośny, rozkapryszony, wszyscy muszą spełniać jego zachcianki, gdyż wmówiono mu nieuleczalną chorobę i odizolowano go od świata... <u> finał</u> : poznaje ogród – miejsce śmierci swojej matki, razem z ojcem na nowo budują więzi... Momo – podejmuje walkę z Szarymi Panami po zaślnięciu mistrza Hory, musi znaleźć ich siedzibę i odebrać im zamrożone Kwiaty Jednej Godziny, z których robią cygara... <u>przyczyna</u> : Szarzy Panowie zabrali ludziom czas, zawładnęli ludźmi, zniewolili ich...	0-12	Po 2 pkt. przyznaje się za <u>dokładny</u> opis próby (trudnej sytuacji, problemu), podanie jej przyczyny i finału (wszystkie informacje muszą się ze sobą logicznie łączyć); 1 pkt przyznaje się za ogólnikowe informacje. <i>Uwaga! Zaliczane są wszystkie poprawne odpowiedzi zgodne z lekturami i ich interpretacją.</i> <u>Podano tylko przykładowe próby (sytuacje, problemy).</u> <u>Błędy rzeczowe: 1 bł. –</u> <i>przyznajemy maksymalnie 1 pkt za jednego bohatera, 2 bł. i więcej przyznajemy 0 pkt. za jednego bohatera.</i> 2 pkt. przyznaje się za poprawność językową we wszystkich przykładach (0-1 bł. – 2 pkt., 2-3 bł. – 1 pkt., 4 bł. i więcej – 0 pkt.). <i>Uwaga! Jeśli uczestnik napisze wypowiedź tylko o jednym lub dwóch bohaterach może otrzymać za tekst bezbłędny maksymalnie 1 pkt.</i>

	<p><u> finał</u>: dzięki swojej wytrwałości, odwadze i bezkompromisowości odnajduje siedzibę Szarych Panów i „wypuszcza” Kwiaty Jednej Godziny, dzięki temu Szarzy Panowie nie mogą skręcać cygar, które przedłużają im życie...</p> <p>Midas – zapragnął podczas spotkania z Dionizosem, aby wszystko, czego się dotknie, zamieniało się w złoto...</p> <p><u> przyczyna</u>: mimo że posiada piękny pałac, ogród, ziemskie bogactwa, zapragnął więcej, stał się chciwy...</p> <p><u> finał</u>: wszystko, czego się dotyka, zamienia się w złoto (nie może jeść ani pić), poznaje przekleństwo swego życzenia i prosi Dionizosa, by ten odebrał przeklęty dar; po wykapaniu się w rzece Paktolos traci moc zamieniania wszystkiego w złoto...</p> <p>Ida Pałys – po wypadku w lesie i dotarciu do wiejskiej chaty zaszywa się w niej i nie kontaktuje się z nikim z rodziny (daje znać tylko swojej siostrze Gabrysi)...</p> <p><u> przyczyna</u>: postanawia ukarać męża (za niezrealizowanie jej urlopowych planów) i syna (za słaby wynik na maturze)...</p> <p><u> finał</u>: smakuje zdrowe, wiejskie jedzenie, pływa w jeziorze, robi przetwory, poznaje urok prostych czynności, zauważa, że ma czas dla siebie; w końcu po przyjeździe męża spędza weekend tylko z nim, zaczyna rozumieć syna i jego techniczne zainteresowania...</p>		
4.	<p>Np. Lutek nie podzielił się z weteranem wojennym, tylko całe sto dukatów wydał na swoje potrzeby. Złota kaczka daje mu bogactwa ukryte w lochach zamczyska. Lutek porzuca pracę u szewca, kupuje duże mieszkanie, staje się samolubny, chciwy, chce posiadać coraz więcej bogactw. Z nikim nie utrzymuje kontaktów, ponieważ boi się, że zostanie okradziony, nie chce się z nikim dzielić...</p> <p><i>Można sobie wyobrazić także pozytywne oddziaływanie skarbu na Lutka, ale musi zostać logicznie uzasadnione.</i></p>	0-4	<p>3 pkt. przyznaje się za zredagowanie hipotetycznego zakończenia historii Lutka z wykorzystaniem <u>czterech</u> informacji takich, jak: skarb złotej kaczki, wykonywany zawód, oddziaływanie skarbu na Lutka, zmiana charakteru; 2 pkt. – za zredagowanie zakończenia z wykorzystaniem <u>trzech</u> informacji, 1 pkt – za próbę zredagowania zakończenia.</p> <p>1 pkt przyznaje się poprawność językową (0-1 bł. – 1 pkt., 2 bł. i więcej – 0 pkt.).</p>

5.	<p>a) Mary Lennox Np. arkadią staje się tajemniczy ogród, który odkrywa dzięki gilowi. Poznaje dzięki Dickonowi, w jaki sposób należy ogród obudzić do życia, pielęgnuje róże, sadi nowe rośliny, opiekuje się zwierzętami. Wprowadza do ogrodu Colina, który odzyskuje w tym miejscu chęć życia. Mary spędza w ogrodzie czas w otoczeniu natury na milej pracy, wesołej zabawie, beztrójce, w nim jest szczęśliwa...</p> <p>Dorota Rumianek Np. Dom i całe gospodarstwo jest bardzo proste, lecz zadbane. Wszyscy (Dorota, jej babcie) pracują, ale nie narzekają, narrator nie opisuje wyczerpującej pracy na roli, lecz przyjemny czas zbioru owoców. Ogród, sad, podwórko, miejsce pod orzechem, jezioro, są przystanią, wytchnieniem, „odskocznią” od technicyzowanego, zakorkowanego miejskiego świata; miejsca te po całodziennej pracy przynosiły mieszkańcom gospodarstwa spokój, radość, zadowolenie... Pogrubienia – nawiązanie do definicji słownikowych.</p>	0-5	<p>Po 2 pkt. przyznaje się za zredagowanie uzasadnienia z odwołaniem do definicji słownikowej oraz z przywołaniem dwóch informacji (w funkcji argumentacyjnej) ze wskazanej lektury konkursowej. Błędy rzeczowe: 1 bł. – przyznajemy maksymalnie 1 pkt za jednego bohatera, 2 bł. i więcej przyznajemy 0 pkt. za jednego bohatera.</p> <p>1 pkt przyznaje się za poprawność językową (0-1 bł. – 1 pkt, 2 bł. – 0 pkt.). <i>Uwaga! Jeśli uczestnik zredaguje wypowiedź tylko o jednym bohaterze, to otrzymuje 1 pkt za tekst bezbłędny.</i></p>
	<p>b) Np. Scena z fotografii: Colin rozpoznaje swojego ojca / Lord Craven po powrocie do domu odnajduje syna bawiącego się w ogrodzie / Ojciec i syn poznają się po latach życia obok siebie... Scenę tę poprzedza zabawa dzieci (Mary, Colin i Dikon) w ciuciubabkę w ogrodzie... Arkadyjski nastrój w tych scenach tworzą: doskonała gra aktorska – delikatność ruchów Colina, który ma zawiązane oczy, dotyka twarzy lorda, jakby badał rysy; aktorzy-dzieci (w scenie wcześniejszej) zachowują się naturalnie, krzyczą, śmieją się, nie czują zagrożenia... Najpierw słychać wesoły śpiew ptaków, potem pojawia się delikatna, cicha, bardzo nastrojowa muzyka... Światło pada na główne postacie obu scen, bohaterowie znajdują się w centrum, które oddzielone jest np. kolumnami, ciemniejszymi krzewami, krzakami białych róż, efekt jasności wzmacniają białe róże...</p>	0-5	<p>1 pkt przyznaje się za rozpoznanie przedstawionej sceny oraz zapisanie czynności, którą wcześniej wykonywały dzieci w ogrodzie.</p> <p>Po 1 pkt. przyznaje się za podanie co najmniej <u>jednej konkretnej</u> informacji o grze aktorskiej, muzyce i świetle.</p> <p>1 pkt przyznaje się za poprawność językową (0-1 bł. – 1 pkt, 2 bł. – 0 pkt.).</p>

c)	Np. poważny, nieszczęśliwy, smutny, zły, niefortunny, pechowy, ponury, beznadziejny, bolesny, tragiczny...	0-2	1 pkt przyznaje się za podanie <u>trzech</u> poprawnych antonimów. 1 pkt przyznaje się za zapisanie wszystkich (uczeń może napisać tylko dwa wyrazy) antonimów za pomocą przymiotnika. <i>Uwaga! Nie uznajemy imiesłowu przymiotnikowego.</i>
d)	Np. wyróżnienie hasła; obecność skrótów; zastosowanie równoważników zdań; kolejne informacje pojawiają się w formie punktów; obecność średników, nawiasów; wskazanie poprawnych form odmiany...	0-2	2 pkt. przyznaje się za podanie <u>trzech</u> cech hasła słownikowego; 1 pkt – za podanie <u>dwóch</u> cech.
6.	<p>Np.</p> <p>Gigi / Girolamo Oprowadzacz przed spotkaniem Szarych Panów: był skory do żartów i figli; potrafił wymyślać przeróżne historie, w które niektórzy wierzyli; sprawiał ludziom radość; przyjaźnił się z Momo i Beppem; był zaradny, zajmował się różnymi czynnościami (wyprowadzał psy na spacer, był świadkiem na ślubie...); miał czas na spotkania z Momo i przyjaciółmi; marzył o sławie, bogactwie, bajecznie pięknym domu...</p> <p>po spotkaniu Szarych Panów: stał się sławny, rozchwytywany – udziela wywiadów do gazet, radia i telewizji; nie poznaje swoich dawnych przyjaciół; nie ma czasu na spotkania; skupia się na zarabianiu pieniędzy; jest niewolnikiem show biznesu, nie wykonuje różnych czynności ...</p> <p>Beppo Zamiatacz Ulic przed spotkaniem Szarych Panów: miał refleksyjną naturę; potrafił cały dzień zastanawiać się nad odpowiedzią; uważany był za dziwaka; był bardzo pracowity, obowiązkowy, miał swoją filozofię pracy – dzielił ulicę na małe odcinki, nie myślał o całości...</p> <p>po spotkaniu Szarych Panów: aby uratować Momo, zmiata dzień i noc, nie przestaje; nie zauważa ludzi; zatracą się w pracy, chce jak najszybciej ukończyć zadaną pracę; nie ma czasu na rozmyślenia...</p>	0-6	<p>Po 3 pkt. przyznaje się za wyczerpujące przedstawienie <u>czterech konkretnych</u> informacji (nazwisko oraz zachowanie, postrzeganie innych ludzi i postrzeganie czasu przed spotkaniem Szarych Panów i ich po spotkaniu); 2 pkt. – za przedstawienie <u>trzech</u> informacji; 1 pkt – za podanie <u>dwóch</u> informacji lub za przedstawienie informacji ogólnikowo.</p> <p><i>Błędy rzeczowe: 1 bł. – przyznajemy maksymalnie 2 pkt. za jednego bohatera, 2 bł. przyznajemy 1 pkt, 3 bł. i więcej – 0 pkt. za jednego bohatera.</i></p>

7.	<p>a) Np. Secundius Minutius Hora mieszka w domu (nazwa) Nigdzie, który znajduje się przy uliczce Nigdy. Posiada żółwia o imieniu Kasjopeja. Żółw ma dar przewidywania przyszłości na pół godziny (na krótko przed zdarzeniem) i na jego skorupie pokazują się napisy. Szarzy Panowie, mimo ogromnej chęci, nie mogą zbliżyć się do domu mistrza, ponieważ rozpływają się w nicosć w uliczce Nigdy. W ostatecznej walce z Szarymi Panami mistrz wręczył Momo Kwiat Jednej Godziny, który pomógł jej między innymi otworzyć drzwi do spichrzów/magazynów Szarych Panów...</p>	0-3	<p>4 pkt. przyznaje się za poprawne uzupełnienie <u>dziwięciu</u> informacji; 3 pkt. – za poprawne uzupełnienie <u>ośmiu</u> informacji; 2 pkt. – za poprawne uzupełnienie <u>sześciu-siedmiu</u> informacji; 1 pkt – za poprawne uzupełnienie <u>pięciu</u> informacji. <i>Uwaga! Poza nazwami: Hora, Nigdzie, Nigdy, Kasjopeja, Kwiat Jednej Godziny pozostałe informacje uczestnik może zapisać swoimi słowami; sformułowania mają tylko oddawać sens i być zgodne z powieścią. Wskazane nazwy muszą być zapisane wielkimi literami.</i></p>
	<p>b) „Nazajutrz o (3) trzeciej po południu ruina starego amfiteatru rozbrzmiewała zgiełkiem i rozmową. Dorośli spośród dawnych (przyjaciel) przyjaciół, niestety, nie (przyjść) przyszli [...], zebrało się jednak około (50) pięćdziesięciorga czy (60) sześćdziesięciorga dzieci z bliższej i dalszej okolicy”.</p>	0-2	<p>2 pkt. przyznaje się za poprawne wpisanie <u>pięciu</u> form; 1 pkt – za poprawne wpisanie <u>trzech-czterech</u> form.</p>
8.	<p>Np. Bajki miały poprzez zabawę uczyć człowieka odpowiednich postaw i zachowań, np. piętnowały pychę i pokazywały zgubne skutki żądzy bycia podziwianym w utworze „Szczer i kot”... W bajkach zwierzęta są maskami ludzkich cech i postaw, np. stary czyżyk ceni wolność i oddałby za nią wszystkie wygody, które ma w klatce. Czyżyk to człowiek kochający wolność, niezależność, nie potrafi się jej wyrzec za żadne wartości materialne... W morale autor często pokazywał, jak należy postępować. Trzeba zachować równowagę, złoty środek w korzystaniu z życia, gdyż wszelkie sytuacje ekstremalne są niekorzystne dla człowieka, np. zarówno zbyt oszczędność, jak i rozrzutność prowadzą do śmierci głodowej...</p>	0-2	<p>Po 1 pkt. przyznaje się za określenie jednej funkcji bajki i zilustrowanie jej konkretnym przykładem (<i>nie musi być podany tytuł czy bohater, lecz podane informacje muszą pozwolić zidentyfikować tekst</i>).</p>

9.	argumentacja	0-5	
9.1	realizacja tematu	0-4	<p>1 pkt przyznaje się za sformułowanie własnej opinii wraz z uzasadnieniem.</p> <p>2 pkt. przyznaje się za przywołanie w funkcji argumentacyjnej informacji z <u>obydwu</u> fraszek; 1 pkt – za przywołanie informacji z <u>jednej</u> fraszki lub ogólnikowe podanie informacji.</p> <p>Błędy rzeczowe: 1 bł. – przyznajemy maksymalnie 1 pkt, 2 bł. – 0 pkt.</p> <p>1 pkt przyznaje się za przywołanie własnego doświadczenia.</p>
9.2	poprawność językowa	0-1	0-1 bł. – 1 pkt, 2 bł. i więcej – 0 pkt. (Punkt przyznajemy, gdy tekst liczy co najmniej 80 słów).
10.	opowiadanie	0-18	
10.1	realizacja tematu	0-10	<p>2 pkt. przyznaje się za opis planety oraz relację z przebiegu spotkania z Szarymi Panami; 1 pkt – za opis jednego elementu lub ogólnikową informację o obydwu elementach.</p> <p>2 pkt. przyznaje się za wprowadzenie elementów charakteryzujących (<i>pośrednio</i> lub <i>bezpośrednio</i>) Małego Księcia oraz Szarych Panów; 1 pkt – za ogólnikowe przedstawienie bohaterów.</p> <p>1 pkt przyznaje się za celowe urozmaicenie narracji opisem i dialogiem.</p> <p>1 pkt przyznaje się za naśladowanie stylu Antoine’a de Saint-Exupéry’ego.</p> <p>2 pkt. przyznaje się za celowe wprowadzenie <u>czterech różnych</u> środków stylistycznych; 1 pkt – za wprowadzenie <u>trzech różnych</u> środków stylistycznych.</p> <p>2 pkt. przyznaje się za poprawność rzeczową i <u>celowe</u> wykorzystanie konkursowych lektur (0 bł. – 2 pkt., 1-2 bł. – 1 pkt, 3 bł. i więcej – 0 pkt.).</p>

			<i>Uwaga! Jeśli informacje z lektur przywołano niefunkcjonalnie, za poprawność rzeczową można przyznać maksymalnie 1 pkt.</i>
Punkty za pozostałe kryteria są przyznawane pod warunkiem, że tekst liczy co najmniej 200 słów.			
10.2	kompozycja	0-2	1 pkt przyznaje się za zbudowanie zwartej i spójnej opowiadania o trójdzielnej lub innej, celowo zastosowanej kompozycji. 1 pkt przyznaje się za celowe wydzielenie akapitów / segmentów i poprawny zapis dialogów.
10.3	język i styl	0-3	poprawność językowa (gramatyczna, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, składniowa...) 0-2 bł. – 3 pkt., 3-4 bł. – 2 pkt., 5 bł. – 1 pkt., 6 bł. i więcej – 0 pkt.
10.4	poprawność ortograficzna	0-2	0-1 bł. – 2 pkt., 2-3 bł. – 1 pkt., 4 bł. i więcej – 0 pkt.
10.5	poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszcza się 5 błędów.
Łącznie:		0-70	